

Scenariusz lekcji języka polskiego

Temat: Literacki obraz człowieka II połowy XX wieku.

Autor: Magdalena Kalemba-Borowczak

Adresat: klasa VIII

Cele lekcji: Uczeń po zajęciach potrafi

- interpretować tekst literacki
- podać trafne przykłady potwierdzające argumentację,
- formułować wniosek na podstawie własnych przemyśleń,
- argumentować swoje stanowisko
- charakteryzować bohatera literackiego.

Metody i techniki pracy :

- praca w parach (wg instrukcji w karcie pracy)

Środki dydaktyczne :

- arkusze papieru, pisaki, kredki..
- tekst wiersza

TOK LEKCJI :

Faza wprowadzająca:

Sprawy organizacyjno - porządkowe:

- sprawdzenie obecności
- przedstawienie celu i formy zajęć, zapisanie tematu na tablicy,
- nawiązanie tematyczne do lekcji poprzedniej

Nauczyciel:

- odwołuje się do wiedzy uczniów z lekcji poprzedniej na temat sukcesów i niedoskonałości XX wieku ,
- nawiązuje do faktu, że człowiek jest zdecydowanie najczęstszym tematem podejmowanym przez literaturę bez względu na wiek, nurty kulturalne, programy polityczne, itd.

Faza realizacyjna

Nauczyciel dzieli klasę na pary (mogą być pary uczniów, siedzących w ławkach).

Rozdaje im kartę pracy:

Karta pracy nr 1

Przeczytaj wiersz ze zrozumieniem.

W kontekście poprzedniej lekcji, napiszcie, jakie skojarzenia wywołuje u Was przeczytany tekst:

Leopold Staff, <i>Człowiek</i>	skojarzenia
Czytam historię I widzę, coś robił	
Przez tysiąclecia, Człowiecze! Zabijałeś, mordowałeś,	
I wciąż przemyśliwasz, Jakby to zrobić lepiej.	
Zastanawiam się, czyś godzien, Aby się pisać przez wielkie C.	

Wniosek:

Tematem wiersza jest

Autor skupia się na,

a nasza wiedza o wieku XX dowodzi, że

.....
.....

Karta pracy nr 2

Przeczytajcie wiersz ze zrozumieniem.

W kontekście poprzedniej lekcji, napiszcie, jakie skojarzenia wywołuje u Was przeczytany tekst:

Małgorzata Hillar, <i>My z drugiej połowy XX wieku</i>	skojarzenia
My z drugiej połowy XX wieku rozbijający atomy zdobywcy księżycy	
wstydzimy się miękkich gestów czułych spojrzeń ciepłych uśmiechów	
Kiedy cierpimy wykrzywiamy lekceważąco wargi	
Kiedy przychodzi miłość wzruszamy pogardliwie ramionami	
Silni cyniczni z ironicznymi zmrużonymi oczami	
Dopiero późną nocą przy szczelnie zasłoniętych oknach gryziemy z bólu ręce umieramy z miłości	

Wniosek:

Tematem wiersza jest

Autorka skupia się na,

a nasza wiedza, nasze obserwacje o wieku XX dowodzą, że

.....
.....

Faza podsumowująca

Pary prezentują wyniki swojej pracy. Na tablicy lub na arkuszu papieru nauczyciel wypełnia jedną, zbiorczą kartę pracy nr 1 będącą efektem tej części klasy. Wspólnie wypełniają tabelkę, interpretując wiersz, formułując wniosek.

Przykładowa odpowiedź;

Tematem wiersza jest człowiek żyjący w XX wieku.

Autor skupia się na wydarzeniach XX wieku, których inicjatorem był człowiek, a nasza wiedza o wieku XX dowodzi, że nie wszystko, czego dokonał jest warte pochwały, nie ze wszystkiego może być dumny. Nie jest godny, by nazywać go człowiekiem przez wielkie „C”.

Kolejne pary prezentują wyniki swojej pracy. Na tablicy lub na arkuszu papieru nauczyciel wypełnia jedną, zbiorczą **kartę pracy nr 2**.

Wspólnie wypełniają tabelkę, interpretując wiersz, formułując wniosek.

Przykładowa odpowiedź:

Tematem wiersza jest życie ludzi II połowy XX wieku.

Autorka skupia się na tym, jacy są ludzie II połowy XX wieku, co osiągnęli, jakie targają nimi emocje, jakie są ich cechy charakteru nasza wiedza, nasze obserwacje o wieku XX dowodzą, że, pomimo wielu osiągnięć cywilizacyjnych, człowieka jest słabą jednostką, wstydzącą się swoich ułomności. Wrażliwy, wstydzi się swoich uczuć, a jednocześnie jest nieczuły, obojętny na cierpienie bliźniego. Unika czułych gestów, spojrzeń, ciepłych uśmiechów, tylko w samotności potrafi pokazać swoje prawdziwe oblicze.

Uczniowie zapisują wspólne wnioski do zeszytu przedmiotowego.

Zadanie domowe

Uwzględniając informacje z dwóch ostatnich lekcji dotyczące człowieka XX wieku, napisz w dowolnej formie swoją charakterystykę, pt. *Ja*, człowiek żyjący w I połowie XXI wieku.

Załącznik

Leopold Staff, Człowiek

Czytam historię
I widzę, coś robił

Przez tysiąclecia, Człowiecze!

Zabijałeś, mordowałeś,

I wciąż przemyśliwasz,
Jakby to zrobić lepiej.

Zastanawiam się, czyś godzien,
Aby się pisać przez wielkie C.

Źródło <https://tiny.pl/tw8tx> [dostęp: 11.06.2019r.]

Małgorzata Hillar, *My z drugiej połowy XX wieku*

My z drugiej połowy XX wieku
rozbijający atomy
zdobywcy księżycy
wstydźmy się
miękkich gestów
czułych spojrzeń
ciepłych uśmiechów
Kiedy cierpimy
wykrzywiamy lekceważąco wargi
Kiedy przychodzi miłość
wzruszamy pogardliwie ramionami
Silni cyniczni
z ironicznymi zmrużonymi oczami
Dopiero późną nocą
przy szczelnie zasłoniętych oknach
gryziemy z bólu ręce
umieramy z miłości

Źródło: <https://tiny.pl/tw8tm> [dostęp: 11.06.2019r.]

Komentarz metodyczny:

Lekcja koreluje wiedzę historyczną z treściami polonistycznymi. Podczas pracy na lekcji uczeń wykorzystuje posiadaną wiedzę historyczną w celu interpretacji tekstów literackich i odwołań do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, kulturowego. Interpretacja utworów literackich prowokuje ucznia do wyrażenia swojego zdania, zgodzenia się z cudzymi poglądami lub polemizowania z nimi, uczy rzeczowego uzasadniania opinii.

Karty pracy są propozycją ćwiczenia umiejętności wnioskowania i uzasadniania swojego stanowiska.

Bibliografia:

L. Staff, *Liryki najpiękniejsze*, Wydawnictwo Algo, 2014.
Tadeusz Linkner, *O poezji Małgorzaty Hillar*, Tczew 2000;
Doug Buehl, *Strategie aktywnego nauczania*, Wydawnictwo edukacyjne, Kraków 2004r.